

Oroszlány Város Önkormányzata
Ifjúságpolitikai Konceptiója
2009-2014.

A 2009-2011. évre kitűzött feladatok megvalósulása

Egészségügy, szociálpolitika, prevenció

1. A gyermek- és ifjúságvédelmi jelzőrendszer erősítése

A közoktatási intézmények gyermek- és ifjúságvédelmi feladatait elsősorban a Köznevelésről szóló 1993. évi LXXIX. törvény, A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, valamint az iskolák működését szabályozó 11/1994. (VI.8.) MKM rendelet határozza meg.

A nevelési-oktatási intézmények többek között ellátják a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatásával, a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatokat; felderítik a gyermekek és tanulók fejlődését veszélyeztető okokat, és pedagógiai eszközökkel törekednek a káros hatások megelőzésére, illetőleg ellensúlyozására. Szükség esetén a gyermek, tanuló érdekében intézkedést kezdeményeznek.

A gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a jogszabályok kimondják a jelzőrendszeri tagok kölcsönös tájékoztatásának kötelezettségét.

Korábban többször jelzett probléma volt, hogy a bejelentés után a megtett intézkedésről nincs visszacsatolás. A visszajelzések alapján az elmúlt időszakban a jelzőrendszer hatékonysága nőtt. Két területen kell még változtatni:

- egy új probléma megjelenésénél (pl. fertőzések) nem minden esetben tudott, hogy mely szerv(ek) felé kell továbbítani a jelzést, a személyiségi jogokra hivatkozással nem mindig kap időben információt a harmadik fél;
- az igazolatlan hiányzásokat nem mindig a jogszabály alapján jelzik (összegyűjtött, egyszerre megküldött feljelentések);

A 2011/2012-es nevelési, oktatási évben 1-1 álláshelyen az óvodában és az iskolákban is biztosított a gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök alkalmazása. A kistérségi társulás keretében 3 évvel ezelőtt megalakult az ifjúságvédelmi munkaközösség, ez azonban jelenleg nem működik.

A hatékonyabb bűnmegelőzés érdekében a rendőrség, a helyi önkormányzat és a polgárőrség koordinált összefogásával a közterületeken, rendezvényeken nőtt a szervek jelenléte. A visszajelzések alapján azonban a város két területén (garázs bulik elszaporodása, Öreg-hegyen garázdálkodás), valamint az intézmények késő délutáni, esti rendezvényei után fokozottabban kellene ellenőrizni a rendezvényeket, a deviánsan viselkedő fiatalokat. Az intézmények ismételten aggodalmukat fejezték ki az udvaraik „külső” használata ügyében, különös tekintettel arra, hogy a hétvégeken, a nyári időszakokban a rongálások rendszeressé válnak. Határozottabb fellépés és ellenőrzés szükséges a rendezvények és a rongálások megelőzése érdekében.

A napközbeni deviáns magatartás megelőzése érdekében az iskolák portaszolgálatot, a középiskola gimnáziumi épületében beléptető-rendszert alkalmaznak. A három évvel ezelőtt kezdeményezett iskolavédelmi őrzőrendszert nem jött létre, ennek létrehozását az intézmények most elvetették.

2. Az ifjúsági korosztály életkörülményeinek javítására hozott korábbi önkormányzati döntések, intézkedések további biztosítása

Önkormányzatunk továbbra is biztosítja a szociális ellátások különböző formáit. 2011-ben rendszeres gyermekvédelmi ellátásban 668 gyerek részesült, összesen 7.743.000 Ft összegben. Rendkívüli gyermekvédelmi támogatást 429 fő (731 alkalom) esetében, összesen 5.877.000 Ft összegben utaltak ki. Óvodáztatási támogatást 73-an kaptak, összesen 970.000 Ft összegben.

A városban a nyilatkozatok alapján (2011. októberi adat) összesen 292 halmozottan hátrányos helyzetű gyermek él, ez a 0-18 éves korosztály 18,23 %-a. Az általános és középiskolákban összesen 909-en jogosultak ingyenes tankönyvre, ez a tanulók 40,38 %-a. Az óvodákban és az általános iskolákban az ingyenesen étkezők száma 422 fő, ez a gyerekek 21,68 %-a.

A kollégiumba bekerülő gyermekek többsége többszörösen terhelt. Az általános iskolás korúak az egyre rosszabb családi háttér miatt nyernek felvételt, többségük bekerülését a Gyermekjóléti Szolgálat javasolja. Ezek a gyerekek általában nehezen kezelhetőek, tanulási és magatartási problémáival küzdenek, illetve szociálisan hátrányos helyzetűek. A hátrányos helyzetű tanulók kollégiumi férőhelyét önkormányzatunk továbbra is biztosítja.

A hátránykompenzáció érdekében a két általános iskolánk évek óta indul az IPR-es pályázatokon.

3. Az egészségfejlesztő tevékenység kiterjesztése valamennyi intézményre és az ifjúsággal foglalkozó civil és sportszervezetekre

Valamennyi intézmény tanórai keretek, tanórán kívüli foglalkozások, illetve ifjúsági klubfoglalkozások keretében küzd a dohányzás, az alkohol és a drogfogyasztás ellen. A korábbi évekkel ellentétben néhány éve a minisztériumok nem írnak ki drog prevenciós pályázatokat. A kábítószer egyre súlyosabb problémát jelent az ifjúság körében, a korábbi ismert szerek mellett egyre újabbak jelennek meg. A szigorodó jogszabályok hatása még egyelőre nem ismert. A városban jelenleg a Kábítószer Egyeztető Fórum nem működik. A Szociális Szolgálat - többek között e témát is érintve - 2012. májusában „Ifjúság-kutatás” keretében felmérést végez az általános iskolák felsősei és a középiskolások körében. Felmerült a KEF ismételt megszervezésének igénye is.

A felmérések, visszajelzések alapján egyre több gyerek küzd táplálkozásbeli problémákkal. Városunkban megtalálható az éhező és a túlsúlyos gyermek is. A helyes étkeztetés/ étkezés érdekében önkormányzatunk 2011. őszén táplálkozás-egészségügyi vizsgálatra kért fel szakértőt, az eredményről a Képviselő-testület tájékoztatása megtörtént. Önkormányzatunk az Iskolatej programban a tej mellett kiflit is biztosít négy iskolában az általános iskolai korosztály számára.

Az egészség megőrzése érdekében folyamatosan szűrjük a különböző korosztályú gyermekeket (orvosi, fogorvosi, gyógytestnevelés). Önkormányzatunk most már több éve támogatja a HPV elleni védőoltással a méhnyakrák megelőzését. A fiatalkorúak terhességének megelőzése érdekében a Benedek Iskolában felvilágosító, gyógyszeres program indult, azonban 1 fő kivételével az érintettek nem éltek a lehetőséggel. A közoktatási intézményekben egyre nagyobb gondot okoz a fejtevésség. A hatékonyabb együttműködés érdekében az érintett szakemberek 2012. márciusában konferencia keretében vitatták meg a helyzetet, keresték a megoldást a probléma kezelésére.

Oktatás - képzés – nevelés

1. Esélyegyenlőség biztosítása az oktatás területén

A Benedek Elek Egységes Gyógypedagógiai, Módszertani Intézmény (EGYMI) létrejöttével lehetőség nyílt arra, hogy a közép és súlyosan sérült gyerekeket helyben, képzett gyógypedagógusok bevonásával, kiválóan felszerelt intézményben fejlesszék. A hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű gyerekek speciális szükségleteinek kielégítése érdekében az EGYMI-ben és a Nevelési Tanácsadóban biztosította a logopédus, a pszichológus, és általános iskoláinkban 2-2 álláshelyen a fejlesztőpedagógus. Ebben az évben az SNI gyermekek szüleinek megsegítésére a megyében, megvalósították a „Fecske-szolgálatot”, melynek során a szülő rövid távolléte alatt a családi közegben szakember vigyáz a sérült gyerekekre.

A szociális alapú ösztöndíjakat továbbra is biztosítja önkormányzatunk. A „Bursa Hungarica” keretében 61 főiskolás, egyetemista és helyi rendeletünk alapján középiskolánkban 72 hátrányos helyzetű, jól tanuló helyi középiskolás diák tanulmányait támogatjuk.

A szakiskolai képzésben a hiányszakmákban tanulók államilag finanszírozott ösztöndíjat kapnak. 2011-ben 37 szakiskolás részesült 10-30 E Ft közötti ösztöndíjban. Középiskolánk a 2012/2013-as tanévben csak hiányszakmákban indít szakiskolai képzést.

2. Lehetőség biztosítása a versenyképes (továbbá piacképes) tudás megszerzésére

Iskoláinkban az egyéni kompetenciák, készségek fejlesztése, a képességek kibontakoztatása folyamatos, ennek eredményessége az évente megíratott kompetenciamérésekben mutatkozik meg. A felmérés eredményéről a Képviselő-testület tájékoztatása minden évben megtörténik.

A Közoktatási törvény alapján középiskoláinknak a szakmai vizsgák letételéről és az elhelyezkedési mutatókról jelentést kell küldenie a Közép-dunántúli Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottságnak. Az információk ismeretében lehetővé válik, hogy a szakképzésben részt vevők végzettségét hozzá

lehesen mérni a munkaerőpiac igényeihez, elvárásaihoz. A pályakövetési rendszer alapján lemérhető, hogy az iskola adott felkészítése igazodik-e a munkaerőpiac elvárásaihoz vagy sem. A 2008/2009-es tanévtől a végzős tanulóknak kötelező a volt iskolájukat tájékoztatni a továbbtanulásukról, az elhelyezkedésükről. Ezek az információk - a javuló tendencia ellenére is - hiányosak, mivel jelenleg a visszajelzés elmulasztásának nincs következménye.

Foglalkoztatás, munkaerő-piaci integráció, otthonteremtés

Az önálló egzisztencia-teremtés legfontosabb elemei a munkapiacra való belépés és helytállás, az önálló otthon megteremtése és a családalapítás.

A gazdasági válság miatt ezen a területen nem minden kitűzött feladatot sikerült megvalósítani.

1. A fiatalok munkaerő-piaci aktivitásának növelése

A fiatalok munkanélküliségének visszaszorítása érdekében, ennek eléréséhez a kor követelményeinek megfelelő színvonalú, a munkaerő piac igényeire reagáló szakképzési struktúra kell. Jelenleg a szakképzés során a tanulók inkább elméleti, mind gyakorlati képzést kapnak. A munkáltatók ugyanakkor a meghirdetett állásokra gyakorlattal rendelkező szakembereket keresnek, így nagyon nehéz elhelyezkedniük a pályakezdőknek. A hároméves szakképzés visszaállításával, a gyakorlati órák növelésével változhat a helyzet, ennek eredményessége azonban csak évek múlva lesz mérhető.

Évente megrendezésre kerül a megyei pályaválasztási kiállítás, melyen bemutatkozik középiskolánk is. A továbbtanulás lehetőségéről tájékozódhatnak általános iskoláink tanulói. Az utóbbi években visszaszorultak az un. üzemlátogatások, ahol közvetlenül megismerhetnék a pályaválasztók a szakmához kapcsolódó munkafolyamatokat. Tervezett, hogy a középiskola közvetítésével a pályaválasztó fiatalok felkereshetik az ipari cégeket és megismerkedhetnek az ott végzett munkával, a kor technikájával.

A középiskola az érettségire épülő, illetve a második szakképzés megszerzésének lehetőségével, az ipari parkban dolgozók továbbképzésével, a munkaügyi központ szintén továbbképzési lehetőség biztosításával segíti az elhelyezkedni nem tudó fiatalokat.

2. Otthonteremtés támogatása, a gyermekvállalás elősegítése

A munkába állás és az otthonteremtés, családalapítás összefügg. Az önálló életkezdéshez nélkülözhetetlen első lakáshoz jutás az egyik legnehezebb feladat, amivel szembe kell nézniük a fiataloknak. A jelen gazdasági helyzetben pedig a már lakáshoz jutottak birkóznak meg nehezen a törlesztő részletekkel. A pályakezdő, a házas, de még gyermektelen fiatal családi háttér nélkül szinte nem tud önálló lakáshoz jutni. Önkormányzatunk bérlakásokkal és lakbértámogatással segíti a szociálisan rászoruló fiatal házasokat, családokat. Az igényekhez képest a bérlakások száma kevés, ezért önkormányzatunk letelepedési támogatást nyújt a város közigazgatási területén működő, gazdálkodó szervezetek, intézmények lakást vásárló munkavállalóinak.

Nagyon fontos, hogy egyéb támogatást is kapjanak azok a fiatalok, akik családot alapítanak. Ahhoz, hogy a gyermekvállalás után ismét munkába tudjanak állni, szükség van a munkaerő-piac szemléletváltására, a gyermekek napközbeni ellátásának megoldására. Városunkban biztosított a teljes óvodáztatás, és a bölcsőde bővítésével a 3 év alatti gyermekek napközbeni ellátása is megoldódott.

Továbbra is probléma azonban, hogy bár munkáltatókat különböző kedvezményekkel ösztönzik, mégis nagyon nehezen tudnak munkát találni, munkát vállalni a kisgyermekes nők.

Szabadidő - kultúra – sport

1. A fiatalok kulturális igényszínvonalának emelése, a programok iránti érdeklődésük és részvételi aktivitásuk fokozása

A fiataloknak lehetőséget kell teremteni a szabadidejük hasznos eltöltéséhez. Ez egyben alternatívát is jelent egyéb káros, nem kívánt időtöltési formákkal szemben. A fiatalok igénylik az elérhető rendezvények, koncertek, tanfolyamok, táborok, kulturális rendezvények, közösségi programok szervezését. A meghirdetett programok azonban nem mindig jutnak el a fiatalokhoz. Továbbra is szükség lenne ifjúsági információs pont kialakítására.

2. *A szabadidő hasznos és veszélyektől mentes eltöltésének biztosítása*

Az önkormányzatunk továbbra is fontosnak tartja, hogy az általa fenntartott művelődési intézmények - elsődlegesen a hétvégékre és a szünidőkre összpontosítva - kiemelt figyelmet fordítsanak a fiatalokat érdeklő, vonzó programok szervezésére.

A volt Művelődési Központ és Könyvtárból létrejött Kölcsey Ferenc Művelődési Központ és a Gárdonyi Géza Városi Könyvtár továbbra is nyit a fiatalok felé, a korábbi évekkal ellentétben egész nyári nyitva tartással várja az érdeklődőket a programokra, a tematikus táboraikba.

A Szociális Szolgálat egész évben igyekszik a hátrányos helyzetű, a különböző problémákkal küszködő fiatalok számára alternatív lehetőségeket nyújtani a szabadidő hasznos eltöltése érdekében. Előző években sikerre volt a „Csellengő” pályázati programjuknak, 2012-ben a „Komplex telep” pályázattal szeretnék a külterületen élőket is kulturált programokhoz juttatni.

A 2012. áprilisában módosított közművelődési koncepcióban részletesen megfogalmazásra került, melyek azok a feladatok, amelyeket városunk önkormányzata és intézményei e területen felvállaltak.

3. *Diáksport, szabadidősport fejlesztése*

A sportszervezetek is aktívan részt vállalnak az ifjúság szabadidejének lekötésében. Nemcsak a tanév során, hanem nyáron is várják a sportolni vágyó fiatalokat. Új kezdeményezések a szabadtéri foci és kosárprogramok. Probléma, hogy a felújított, új helyeken kialakított terek, eszközök hamar a rongálás áldozatává válnak.

A 2012. februárjában módosított sportkoncepciónkban részletesen megfogalmazásra került, melyek azok a feladatok, amelyeket városunk önkormányzata, a sportszervezetek e területen felvállaltak.

Közéletiség - érdekképviselés - érdekérvényesítés

1. *A Városi Diákönkormányzat megalakítása, a fiatalok érdekképviselése*

Az ifjúság egyik érdekképviselői színtere a diák-önkormányzati tevékenység. A Köznevelési törvény szerint a diákönkormányzat feladata a tanulók érdekképviselése, továbbá a tanulókat érintő valamennyi kérdésben egyetértési, véleménynyilvánítási, javaslattevő, döntési jogokkal rendelkezik. A 4 iskolában a diákönkormányzat munkáját 1-1 DÖK vezető tanár segíti. A koncepció felülvizsgálatát megelőzően valamennyi diákönkormányzat beküldte két évre visszamenőleg a tevékenységéről készült beszámolóját, melyek különböző részletességgel tartalmazzák az elvégzett és a további feladatokat.

2009-ben feladatnak tűztük ki, hogy a városi programok, a diákság érdekképviselésének érdekében az iskolák diákönkormányzatai városi diákönkormányzatot hoznak létre, ez nem valósult meg.

2. *Az ifjúságért végzett munka nyitottságának és nyilvánosságának biztosítása, a civil partnerség bővítése*

Az Ifjúsági koncepcióban foglaltak alapján 2009. májusában megalakult az Ifjúsági kerekasztal. Az alakuló ülésen a megjelent 13 intézményt, szervezetet 25 fő képviselte, akik elfogadták a kerekasztal ügyrendjét, megválasztották 2 évre a vezetőjét, és a cselekvési terv alapján a 2009. év második felére tervezett, elvégezendő feladatokat. A vezető távozásával a Kerekasztal tevékenysége (az ifjúságot érintő valamennyi kérdés vizsgálata, az ifjúsági munka és a fiatalok tevékenységének támogatása, a programok és projektek összefogása, pályázati lehetőségek felkutatása) formálissá vált.

A Szociális Szolgálat kezdeményezésére 2011-ben a koncepcióban 2009-2011. közötti időszakra kitűzött feladatok megvalósulásáról hangozott el tájékoztatás, illetve a koncepció felülvizsgálata érdekében 2012. áprilisában ült össze ismét a fórum.

Ahhoz, hogy az Ifjúsági kerekasztal eredetileg megfogalmazott tevékenysége megvalósuljon, alulról jövő kezdeményezéssel 2012. őszén újjá kell szervezni. Ennek hiányában nincs értelme a további formális működésnek.

A koncepció magalkotása után két ifjúsági klub is alakult a Művelődési Központ és Könyvtár és a Bányász Klub Alapítvány keretei között. Az előbbi a Kölcsey Ferenc Művelődési Központban és a Gárdonyi Géza Városi Könyvtárban újbóli szerveződés alatt áll, a másik az Alapítvány megszűnése miatt 2011-től nem működött tovább.

3. A nemzetközi ifjúsági kapcsolatok erősítése, együttműködések és csereprogramok ösztönzése

A koncepció célul tűzte ki a testvérvárosi és az egyéb intézményi kapcsolatok terén a nyelvtanulást szolgáló cserekapcsolatokon túl az ifjúsági kulturális, művészeti, sport és tudományos együttműködések erősítését, a tapasztalatszerzést, az ottani intézményrendszerek, szervezetek megismerését. Ebben három iskola az Oroszlány Város Gimnáziuma és Szakképző Iskolája, a Ságvári Endre Általános Iskola és a Bakfark Bálint Alapfokú Művészetoktatási Intézmény vállalt jelentős szerepet. A középiskola Léva, Oberwalt, Torda, Zseliz iskoláival tart fenn kapcsolatot, rendszeresen a csere utak. A művészeti iskola elsősorban Vágsellyével tart kapcsolatot és a Szlovák Önkormányzattal közösen ápolja a hagyományokat.

A Ságvári Iskola szintén vágsellyei, a Pázmány Péter magyar tannyelvű iskolával fűzte szorosra szakmai és kulturális téren egyaránt az együttműködését.

Minden évben négy nemzet részvételével közös sí táborozáson vesznek részt fiataljaink, ahol a sport öröme mellett közös kulturális programokra is sor kerül.

A civil szervezetek közül a Rákóczi Szövetség tevékenysége emelkedik ki. Rendszeresen a felvidéki, erdélyi, franciaországi meghívások, ahol nemcsak a városunkat, hanem a magyar hagyományokat és a kultúránkat is képviselik.